

O COLONIALISMO

"O capital financeiro significa, de feito, a unificación do capital. Os sectores, outrora distintos, do capital industrial, comercial e bancario, están a partir de agora baixo o control das altas finanzas, onde os magnates da industria e os bancos áchanse estreitamente asociados."

Hildferling, O capital financeiro, 1910.

Estaba onte no East End e asistín a unha reunión de parados. Escoitei fortes discusións. Non oíuse mais que un berro: "pan, pan". Cando regresei á miña casa sentínme aínda máis convencido da importancia do imperialismo (...). Para salvar aos corenta millóns de habitantes do Reino Unido dunha mortífera guerra civil, nós, os colonizadores, debemos conquistar novas terras para instalar nelas o excedente da nosa poboación e atopar novas saídas aos produtos das nosas fábricas".

Sir Cecil Rhodes. Carta ao xornalista Stead. 1895.

A colonización é a forza expansiva dun pobo, é a súa potencia de reprodución, é a súa dilatación e a súa multiplicación a través do espazo, é a submisión do universo ou dunha gran parte del, a súa lingua, aos seus costumes, as súas ideas e as súas leis. Un pobo que coloniza é un pobo que pon os cimentos da súa grandeza e da súa supremacía futura (...). Desde o punto de vista moral e intelectual, este crecemento do número das forzas e das intelixencias humanas modifica e diversifica a produción intelectual. ¿Quen pode negar que a literatura, as artes e as ciencias dunha raza determinada ao ser amplificados, adquiren un impulso que non se atopa entre os pobos dunha natureza máis pasiva e sedentaria?.

Desde calquera punto de vista que se adopte, sexa que nos contentemos coa consideración da prosperidade, da autoridade e da influencia política, sexa que nos elevemos á contemplación da grandeza intelectual, velaquí o enunciado dunha verdade indiscutible: o pobo que coloniza máis é o primeiro e mellor pobo, e sen non o é hoxe, o será mañá."

P. Leroy-Beaulieu, A colonización nos tempos modernos, 1874.

É a británica a máis grande das razas dominantes que o mundo coñeceu e, por conseguinte, o poder determinante na historia da civilización universal. E non pode cumprir a súa misión, que é crear o progreso da cultura humana, se non é mercé á expansión da dominación inglesa. O espírito do país terá forzas para cumprir esta misión que nos impuxo a Historia e o noso carácter nacional. [...] O Imperio británico, firmemente unido, e os Estados Unidos deben xuntos asegurar a paz do mundo e asumir a pesada responsabilidade de educar para a civilización aos pobos atrasados.

Joseph Chamberlain á fronte do Ministerio de Colonias británico, en 1895.

Estes pobos (africanos) son moi difíciles de manexar (...) Non teñen idea dos desexos e das complexas necesidades que constitúen o que nós chamamos civilización e é asumir unha gran responsabilidade sacalos gratuitamente do estado de barbarie no cal viven satisfeitos ditosos.

The Estafes. 1877.

A cuestión dos indíxenas debe ser resolta unicamente no sentido da evolución natural da historia universal. É dicir, que a moralidade superior debe estar por encima da civilización inferior. O Estado moderno, en tanto que potencia colonial, comete, de face aos seus cidadáns, o maior dos crimes cando, deixándose levar e hipnotizar por confusas ideas humanitarias, trata ben a expensas dos seus propios súbditos ás razas negras condenadas a desaparecer.

Xustificación darwinista do imperialismo.

Sen negar que os negros se poidan civilizar, é certo, pero, que a súa civilización sempre será inferior á nosa, porque a forza da mente daquela xente é realmente inferior. Creemos que a raza superior a calquera outra, aquela de a que dependerá sempre o destino do mundo, é a raza branca.

Farmochi. Curso de xeografía universal, 1850.

Para nós o diñeiro non serve e para a maior parte de nós é descoñecido. E como ningunha consideración pode inducirnos a vender as terras nas que logramos o sustento para as nosas mulleres e os nosos fillos, esperamos que se nos permita sinalar un xeito de trasladar facilmente aos nosos colonos e, en consecuencia, de que se obteña a paz.

Sabemos que estes colonos son pobres posto que, doutro xeito, xamais se aventuraron a vivir nun país que se achou en constante axitación desde que eles cruzaron o Ohio. Divídide, xa que logo, esta gran suma de diñeiro que nos ofrecestes entre esas xentes. Dada a cada un unha proporción superior á que nos dariades anualmente e estamos convencidos de que a aceptarán con máis facilidade que as terras que vós lles vendedes. Se engadides tamén as grandes sumas que gastades en recrutar e pagar exércitos, pensando en obrigarnos a abandonar o noso país, teredes desde logo máis que suficiente para compensar a estes colonos por todos os seus traballos e cultivos.

JACOBS, W. R. O espolio do indio norteamericano. Resposta dos indios confederados do nordeste aos delegados brancos. 1793.

En nome de Deus todopoderoso.

A súa maxestade o Rei de España; S.M. o Emperador de Alemaña, Rei de Prusia; S.M. o Emperador de Austria, Rei de Bohemia, etc. (...)

Desexando establecer nun espírito de entendemento mutuo, as condicións máis favorables ao desenvolvemento do comercio e da civilización en determinadas rexións de África, e asegurar a todos os pobos as vantaxes da libre navegación polos principais ríos africanos que desembocan no océano Atlántico; desexosos, por outra banda, de previr os malentendidos e as disputas que puidesen suscitar no futuro as novas tomas de posesión efectuadas nas costas de África e preocupados, ao mesmo tempo polos medios de aumentar o benestar moral e material das poboacións indíxenas, resolveron (...):

1º Declaración relativa á liberdade de comercio na conca do Congo, os seus desembocaduras e países circunveciños, con disposicións relativas á protección dos indíxenas, dos misioneiros e dos viaxeiros, e á liberdade relixiosa.

2º Declaración referente á trata de escravos e as operacións que por terra ou por mar proporcionan escravos para a trata.

3º Declaración relativa á neutralidade dos territorios comprendidos na conca

convencional do Congo.

4º Acta de navegación do Congo.

5º Acta de navegación do Níxer.

6º Declaración que establece nas relacións internacionais regras uniformes respecto das ocupacións que en diante poidan verificarse nas costas do continente africano.

Artigo 34. Toda potencia que en diante tome posesión dun territorio situado na costa do continente africano, pero fóra das súas posesións actuais, ou que non posuíndo ningún ata entón, chegase a adquirilo, así como toda potencia que se faga cargo naquela dun protectorado, acompañará o Acta respectiva dunha notificación dirixida ás restantes potencias firmantes da presente Acta, con obxecto de poñelas en condicións de facer valer as súas reclamacións, se houbese lugar a elas.

Artigo 35. As potencias asinantes da presente Acta recoñecen a obrigação de asegurar, nos territorios ocupados por elas na costa do continente africano, a existencia dunha autoridade suficiente para facer respectar os dereitos adquiridos e, chegado o caso, a liberdade de comercio e de tránsito nas condicións en que fose estipulada.

Conferencia de Berlín. Acta Xeral. Febreiro de 1885.

A consecuencia da baratura da terra nas colonias, a gran maioría da poboación é propietaria ou ocupante da terra; e a súa industria está en gran medida confinada á produción que xorde de forma inmediata do chan; a saber, alimentos e materias primas. Pola contra, nos países vellos, onde o chan está totalmente ocupado e o traballo é abundante, pode dicirse que as manufacturas son a súa produción natural para a exportación. Isto é o que os colonizados non producen. A colonia produce o que necesita o país vello; o país vello produce o que necesita a colonia. O país vello e a colonia son, xa que logo, os mellores clientes o un para o outro.

E. G. Wakefield. Un punto de vista sobre a arte da colonización. 1849.

*** E. G. Wakefield (1796-1862). Colonizador británico de Nova Zelandia.**

“Nos comprobamos, bárbaros ingleses, que desenvolvedes unha natureza e un costume de lobos, saqueando e roubando bens pola forza (...) Viñestes o noso país con espírito de lucro: ¿Que coñecementos tendes de nós? A vosa ansia de ganancias parece a voracidade dos animais. En cambio, ignorades as nosas leis e as nosas institucións. Nada sabedes de principios xustos (...) Mais alá da fortaleza dos vosos barcos, a violencia dos disparos dos vosos fusiles e da potencia dos vosos canóns, ¿Que outras cualidades tedes?”

Panfleto dunha sociedade secreta chinesa. Cantón. 1856.

"Vostedes os brancos presumían que eramos salvaxes... Cando cantabamos as nosas alabanzas ao Sol, á Lúa ou ao Vento, vostedes tratábanos de idólatras. Sen comprender, vostedes condenáronnos como almas perdidas, simplemente porque a nosa relixión era diferente da vosa. Nós viamos a Obra do Gran Espírito en case todo: o Sol, a Lúa, os Árbores, o Vento e as Montañas; e veces aproximámonos do a través deles: ¿Era iso

tan malo?. Eu penso que nós cremos sinceramente no Ser Supremo, dunha fe máis forte que moitos brancos que nos trataron de pagáns. Os Indios vivindo ao lado da Natureza e do Mestre da Natureza, non viven na escuridade."

Tatanga Mani ou Búfalo Camiñante (1871-1967). *Xefe indíxena da tribo Stoney de Canadá.

"Cando soubemos que un home de carne branca viña polo Luaba quedámonos atónitos. Permanecemos quedos. Durante toda a noite, o tam tam estívonos anunciando a noticia. Daremos unha festa -ordenei-; recibiremos solemnemente aos nosos irmáns e acompañarémolles ao pobo. Todos nós adornámonos e reunimos as piraguas grandes. Puxémonos en marcha; o meu piragua á cabeza, para darlle a benvida. Pero ao acercarnos a súa embarcación oíuse: !paff!, !paff!, e os paus de ferro chuspiron lume contra nós. Quedámonos ríxidos de espanto. Non chegaba un irmán, senón o peor inimigo dos que contemplou o noso país.

P. Hermann. "Audacia e heroísmo dos descubrimentos modernos".

Relato do cacique Mojimba a un misionero.

"¡Razas superiores!, ¡Razas inferiores!. É fácil dicilo. Pola miña parte, eu apártome de tal opinión, especialmente logo de ver a sabios alemáns demostrar cientificamente que a francesa é unha raza inferior á alemá. Non, non existe o dereito das chamadas nacións superiores sobre as nacións chamadas inferiores. A conquista que vostede [J. Ferry] preconiza é o abuso, liso e chan, da forza que dá a civilización científica sobre as civilizacións primitivas, para apropiarse do home, torturalo e premerlle toda a forza que ten, en beneficio dun pretendido civilizador."

G. Clemenceau. Discurso na Cámara. Francia, xullo de 1885.

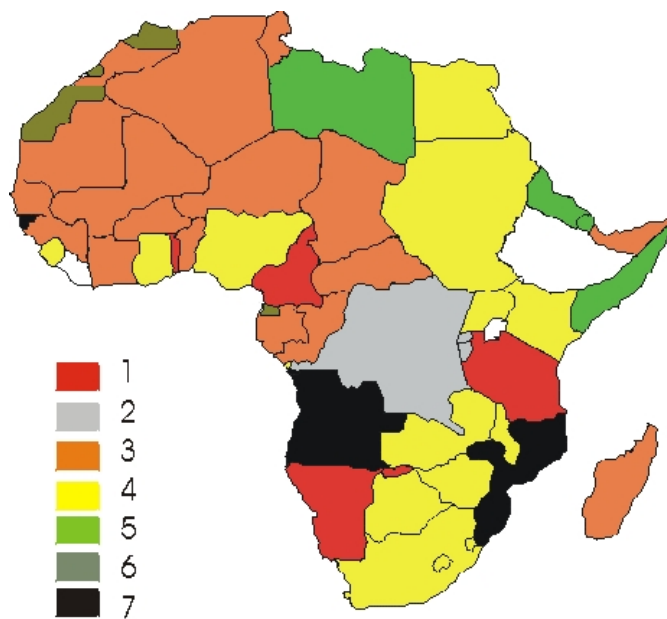
"A colonización ten a súa faceta positiva e a súa faceta negativa. Por unha banda, é evidente que favoreceu o desenvolvemento dun proceso natural de totalización do mundo. Nese sentido, grazas á colonización foise creando, século tras século, a civilización entendida como universal. Con todo, por outra banda, a explotación que implica o feito colonial, fai dun fenómeno nefasto.

En realidade, en calquera época, a colonización comportou aspectos moi negativos. Basta con analizar, como exemplo, a historia de África. (...) Ata mediados do século XIX, os árabes e europeos organizaron o comercio humano chamado «trata de negros». (...) Calcúlase que ese xenocidio provocou cen millóns de mortos. Eu creo que foron douscentos millóns. Trátase do xenocidio máis brutal da historia. O mal causado á África negra é o máis terrible que xamais se causara a unha etnia.

E, con todo, insisto no feito de que a colonización comportou algo positivo en sentido de que aos pobos africanos permitiunos entrar no mundo moderno. O proceso colonizador aportounos aspectos culturais que, malia ser estranxeiros, cabe considerar como fecundos."

Leopoldo Sédar Senghor.

*** Presidente de Senegal de 1960 a 1980.**

África, 1914.

